

Scenario's voor verbetering van kwaliteit en kwantiteit van stages

Hoe verbeteren we de kwaliteit en het aantal stages voor mbo- en hbo-studenten? Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (AZW) deed onderzoek naar deze vraag in de zorg en ontwikkelde scenario's voor de korte, middellange en lange termijn. De inzichten zijn inspirerend en bruikbaar voor jeugdzorg, kinderopvang en sociaal werk,

De scenario's zijn opgesteld voor het aanpakken van verschillende uitdagingen

- stage-uitval vermijden: rendement van stages verhogen, via succesvolle stages
- stage kwaliteit verbeteren: bijvoorbeeld zorgen voor voldoende begeleidingstijd
- aantal stageplaatsen vergroten: inspelen op verwachte (of gewenste) toename instroom
- aantal stageplaatsen vergroten: inspelen op uitval van stages door gevolgen van de corona-periode

Deze factoren zijn van grote invloed op de kwantiteit en kwaliteit van stageplekken. Bovendien zijn deze factoren aanpasbaar of beïnvloedbaar door stagebieders en/of opleiders.

- leerklimaat en -beleid
- regionale samenwerking en coördinatie
- bereidheid tot het bieden van stages voor lagere kwalificatieniveaus en jongerejaars
- bekostiging

Ambitie = kwaliteit en kwantiteit van stages verbeteren

Door het combineren van deze factoren zijn in het onderzoeksrapport drie scenario's gekozen en uitgewerkt. Dit zijn drie toekomstbeelden met verschillende mogelijkheden om zowel de kwaliteit van stageplekken te verbeteren als het aantal te verhogen. Deze scenario's verschillen in termijn en kunnen naast elkaar worden nagestreefd.

Scenario 1 - Korte termijn

Wat

Het aanpakken van corona-gerelateerde stageproblemen.

Dit scenario geeft oplossingsrichtingen voor het aanpakken van acute stageproblemen, die zijn ontstaan of versterkt door de corona-crisis. Het gaat om het mogelijk maken van oplossingen, zodat leerachterstanden snel kunnen worden ingehaald. Dat vraagt om creativiteit van stagebieders, flexibiliteit van onderwijsinstellingen, maatwerk en korte lijnen.

Randvoorwaarde

In de corona-periode zijn alternatieven ontstaan, om voldoende stageplekken te kunnen bieden. De ervaring is dat (regionale) samenwerking tussen zorg en onderwijs is versterkt en communicatielijnen korter zijn geworden. Er is ruimte ontstaan voor nieuwe vormen van leren, die soms ook blijvende oplossingen kunnen opleveren voor stageproblemen.

Voorbeeld:

Er zijn praktijkvoorbeelden waarbij de werkzaamheden voor de COVID-zorg zijn benut voor het behalen van leerdoelen. Mbo-studenten zijn bijvoorbeeld ingezet voor het vaccinatieprogramma.

Scenario 2 - Middellange termijn

Wat

Versterken van innovatief opleiden in de zorg.

In dit scenario gaan stagebieders en onderwijsinstellingen bestaande oplossingen voor stageproblemen versterken en uitbreiden. Het gaat om lokaal-regionaal of sectorspecifieke oplossingen.

Randvoorwaarde

Voor het uitvoeren en uitbouwen van succesvolle oplossingen voor stageproblemen is het nodig om de juiste omstandigheden te creëren. Voorwaarden zijn ruimte voor experimenteren, het wegnemen van belemmerende regelgeving, beschikbaarheid van financiële middelen, evalueren en kennisdeling over succesvolle én niet-succesvolle oplossingen.

Voorbeeld

Een voorbeeld in dit scenario is flexibel omgaan met stages wat betreft plek en tijd. Een voorbeeld van een 'andere plek' is het ontwikkelen van bepaalde competenties in een andere branche, waar op dat moment meer ruimte is. Een voorbeeld van een 'andere tijd' is om weekenden en vakanties als stageperiode te benutten, waar dat nu niet mogelijk is buiten de reguliere schoolperiode.

Scenario 3 - Lange Termijn

Wat

Integraal Regionaal Opleidingsprogramma

Dit scenario bestaat een langdurige samenwerking van diverse branches, met structurele en gezamenlijke oplossingen voor stageproblemen. Dit scenario sluit aan bij de praktijk waarin gediplomeerden terechtkomen, waar verschillende branches als een 'netwerk' zorg verlenen. Bovendien stappen studenten in dit scenario makkelijker over van populaire naar mindergewilde plekken.

Randvoorwaarde

Het aanpakken van de stageproblematiek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van stagebieders en opleiders. Er komen in dit scenario overeenkomsten op netwerkniveau met visies op opleiden en loopbanen, in plaats van losse administraties en afzonderlijke afspraken tussen één stagebieder en één opleiding. Dat vraagt om bestuurlijk commitment, solidariteit en creativiteit van iedereen die meedoet. Deelnemers moeten bereid zijn om bestaande (financiële en organisatie) structuren en kwalificatie-eisen aan te passen.

Voorbeeld

Een voorbeeld in dit scenario is de ketenstage 'student volgt client'. Een ketenstage is een openvolging van kortere stages bij diverse branches in de hele zorgketen, met als rode draad een leerproces rond één clientgroep. **Ketenstage - 'Student volgt Cliënt' - Actie Leer Netwerk**

Links

[Drie scenario's voor stages in de zorg - AZW info](#)

Bron: rapport van ResearchNed/ECBO 2021, voor onderzoeksprogramma AZW.